

АНОТАЦІЇ

Історія філософії та сучасність

1. **Голубович І.В.** Одеські роки М.Я. Грота: проект реформи «філософської справи»

У статті досліджується зміст одеського періоду життя і творчості видатного філософа, психолога, логіка, організатора науки Миколи Яковича Грота (1852–1899). На підставі аналізу широкого кола джерел, у тому числі таких, що вперше вводяться до наукового обігу, доводиться переломний характер цього періоду (1883–1886), коли формується проект реформи філософії, конституювання «організму філософії» в Росії та Україні, окреслюються його смислові, інституційні, організаційні та комунікативні засади.

Ключові слова: М.Я. Грот, Новоросійський (Одеський) Імператорський університет, «філософська справа», всеохоплюючий світогляд, диференціація та інтеграція наукового знання, «перегородкова» наука, позанаукова філософія.

Golubovych I.V. Odessa years of the M.Ya. Grot: The Project of the Reform of «Philosophical Organism»

The paper examines the life and work of Nikolai Yakovlevich Grot (1852–1899), an outstanding philosopher, psychologist, logician, organizer of science, during his residency in Odessa. The author argues for a key importance of this period (1883–1886) for developing a project of a reform in philosophy the main task of which was to constitute an «organism of philosophy» in Russia and Ukraine, and to formulate its spiritual, institutional, organizational and communicative principles. A variety of sources are analyzed, some of them being first introduced into scientific circulation.

Keywords: M.Ya. Grot, Novorossiysk (Odessa) University, «philosophical organism», comprehensive synthesis, differentiation and integration of scientific knowledge, «septum-science», non-scientific philosophy.

2. Райхерт К.В. Образ Сократа в філософії Йогана Августа Ебергарда

У статті показано, в який спосіб німецький філософ, теолог і класичний філолог Йоган Август Ебергард зображує Сократа як релігійного і морального філософа для підсилення свого аргументу на користь вчення про Apokatastasis panton. Створений образ Сократа дозволяє Ебергарду зробити філософію Сократа критерієм, за яким можна поділити історію давньогрецької «наукової» філософії на два періоди — «досократівську філософію» та «сократівську філософію».

Ключові слова: досократики, історія філософії, Сократ, теологія, Apokatastasis panton.

Rayhert K.W. The Image of Socrates in Johann August Eberhard's Philosophy

The study demonstrates how German philosopher, theologian and classicist Johann August Eberhard portrayed Socrates as a religious and moral philosopher to prove the doctrine of Apokatastasis panton. Such an image of Socrates allowed Eberhard to consider Socrates' philosophy a criterion for a division of Ancient Greek philosophy into Pre-Socratic and Socratic stages.

Keywords: Presocratics, history of philosophy, Socrates, theology, Apokatastasis panton.

3. Балута Г.А. Філософія освіти Дж. Дьюї та Дж. Брунера: до проблеми лінгвістичної компетентності

У статті досліджуються філософські аспекти лінгвістичної компетентності як пріоритетної цінності освітньої культури в ідеях та аргументах Дж. Дьюї і Дж. Брунера.

Ключові слова: лінгвістична компетентність, мова, комунікація, освітня парадигма, освітня культура.

Baluta G.A. The philosophy of education of J. Dewey and J. Bruner: on the problem of linguistic competence

The paper investigates some philosophical aspects of the linguistic competence as a top value of educational culture in the context of ideas developed by J. Dewey and J. Bruner.

Keywords: linguistic competence, language, communication, educational paradigm, educational culture.

4. Долгочуб А.Ю. Наратив у методологічній стратегії Чарльза Тейлора

Стаття присвячена розгляду місця наративу в методологічній стратегії канадського філософа Чарльза Тейлора. В рамках статті Ч. Тейлор і його творчий доробок розглядаються з точки зору того, як філософ розуміє наратив, великий наратив і яку роль відводить їм у своїй концепції.

Ключові слова: наратив, мастер наратив, метанаратив, секуляризація, конструктивізм, суспільна уява, тло свідомості.

Dolgochub A.Y. Narrative in the methodological strategy of Charles Taylor

The paper considers the place of narrative in the methodological strategy of the Canadian philosopher Charles Taylor. Taylor and his work are considered from the standpoint of his treatment of the narrative and master narrative, and the role he allots them in his conception.

Keywords: narrative, master narrative, metanarrative, secularization, constructionism, social imaginaries, «background».

5. Бойко А.С. Концепція факту Дж.Серля

У статті описано концепцію фактів Дж.Р.Серля. Детально розглянуто поняття інституціонального факту, що є засадничим для концепції соціальних інститутів. Запропоновано поєднати теорію фактів Дж.Серля з концепцією третього світу К.Поппера.

Ключові слова: факт, концепція факту, інтенціональність, інституціональний факт, соціальний інститут, концепція «третього світу».

Boiko A.S. J. Searle's conception of facts

The paper considers the conception of facts of J.R. Searle. The notion of an institutional fact is analyzed in detail, what is of a foundational importance for a conception of social institutions. The author proposes to combine J. Searle's theory of facts with a conception of the Third World developed by K. Popper.

Keywords: fact, concept of fact, intentionality, institutional fact, social institute, «The Third World» concept.

6. Останіна Г.Г. Філософська парадигма: Схід–Захід

У статті аналізуються механізми і шляхи формування філософії орієнталізму. Продемонстровано, що філософія орієнталізму має складну структуру, яка характеризується наявністю таких основних елементів: середнє положення між Сходом і Заходом; боротьба ворожих світів; дуалізм ментальних конструкцій; діалогічна взаємодія з іншими державами; наслідування іноземних зразків.

Ключові слова: орієнталізм, філософія орієнталізму, Схід, Захід.

Ostanina G.G. Philosophical paradigm: East–West

The paper analyzes some ways of development of an Oriental philosophy. The author highlights a complex structure of this kind of philosophy, being characterized by such elements as dualism, intermediate position between East and West, reproduction of a foreign influence.

Keywords: Orientalism, West, East.

Актуальні теоретико-філософські проблеми

7. Шрамко Я.В. Філософська онтологія як теорія категорій: логічний підхід

В статті висвітлюються деякі основні концепції філософської онтології, розроблені в сучасній аналітичній філософії. Аргументується точка зору, що

такого роду концепції зазвичай розуміються як теорія категорій, побудована на засадах логічного підходу.

Ключові слова: філософська онтологія, теорія категорій, логічний підхід.

Shramko Y.V. Philosophical ontology as a category theory: a logical approach

The paper gives account of some key conceptions of a philosophical ontology in the modern analytic philosophy. It is argued that such conceptions are usually understood as a category theory developed by means of a logical methodology.

Keywords: philosophical ontology, category theory, logical approach.

8. Коваленко А.П. Два підходи до модифікації співвідношення об'єкт-властивість у майнонганстві

У статті висвітлюються два підходи до модифікації відношення об'єкт-властивість, що здійснюються у рамках майнонганства задля усунення парадоксів, які виникають у зв'язку з включенням інтенційних об'єктів в область інтерпретації повідомлень пропозиційних установок. Аналізуються їх обмеженість у вирішенні зазначених парадоксів. Робиться спроба співставити ці підходи.

Ключові слова: майнонганство, принцип вільного припущення, інтенційні об'єкти, властивість, предикат.

Kovalenko A.P. Two approaches to modification of object-property relation in meinongianism

The paper considers two approaches to a modification of an object-property relation in meinongianism. These approaches are developed to solve some paradoxes emerged due to including intentional objects into the range of interpretation of the propositional attitudes. The author demonstrates the limits of these approaches in resolving the paradoxes, and compares them to each other.

Keywords: meinongianism, principle of unrestricted free assumption, intentional objects, property, predicate.

9. Сепетий Д.П. Чи загрожують інтеракціоністському дуалізму «квантові зомбі»?

У статті розглядається проблема можливості елімінації фактів про досвід зі збереженням послідовної причинної історії. Пропонується пояснення того, як інтеракціоніст може задовільно розв'язати цю проблему. Обґрунтовується думка, що основою такого розв'язання має бути індивідуалістично-холістичний погляд на свідомість як сутність, що є онтологічно неподільною і, разом з тим, дуже складною за багатством психічних властивостей та можливостей розвитку, що не може бути адекватно відтворене жодною фізичною моделлю.

Ключові слова: психічний, фізичний, дуалізм, інтеракціонізм, досвід.

Sepetyi D.P. Do «quantum zombies» threaten interactionist dualism?

The author considers a possibility of eliminating the facts about experience with retaining a consistent causal story. He proposes an explanation of how an interactionist can solve this problem. The point is made that such a solution should be based on an individualistic-holistic view of mind as an entity that is ontologically indivisible and, at the same time, very complex with respect to the richness of mental properties and possibilities of development, so that no physical model can adequately represent them.

Keywords: mental, physical, dualism, interactionism, experience.

10. Оліфер О.Є. Критерії ідентичності особистості в англо-американській філософії

У статті розглянута проблема критеріїв ідентичності особистості. Висвітлено два традиційні критерії: психічний та фізичний у різних варіантах. Охарактеризовано основні концепції згаданої проблеми у сучасній англо-американській філософії.

Ключові слова: анімалізм, ідентичність особистості, нео-локкїанізм, психічний критерій, редукціонізм, фізичний критерій.

Olifer O.Y. The criteria of personal identity in Anglo-American philosophy

The paper is devoted to the problem of criteria of personal identity. The author considers two traditional criteria — psychological and physical, and variations thereof. The main conceptions of the mentioned problem in modern Anglo-American philosophy are characterized.

Keywords: animalism, personal identity, neo-Lockeanism, psychological criterion, reductionism, physical criterion.

11. Панафідіна О.П. Збірні поняття у соціальній і політичній філософії: проблема інтерпретації

У статті розглядаються дві стратегії інтерпретації збірних понять у соціальній і політичній філософії. Автор доводить, що реалізм базується на серії логічних помилок і сумнівних аналогій, та аргументує на користь стратегії конструктивізму.

Ключові слова: збірні поняття, реалізм, конструктивізм, соціальна і політична філософія.

Panafidina O.P. Collective terms in social and political philosophy: a problem of interpretation

This paper presents two approaches to interpretation of collective terms in social and political philosophy. The author proves that realism is founded on series of logical mistakes and doubtful metaphors, and argues in favor of constructivism.

Keywords: collective terms, realism, constructivism, social and political philosophy.

12. **Козаченко Н.П.** Критичне мислення: граничні підходи та оптимальні шляхи

Розглядаються характеристики, якими може бути представлене критичне мислення, та крайні точки у його розумінні.

Ключові слова: критичне мислення, логіка, метод, методологія, скептицизм, демократія.

Kozachenko N.P. Critical thinking: the limiting approaches and optimal ways

The paper considers some characteristic features of critical thinking, as well as certain limiting points in its understanding.

Keywords: critical thinking, logic, method, methodology, skepticism, democracy.